

УДК: 631.8: 633.67

СТЕЦЮК Сергій, здобувач 2 курсу другого (магістерського) рівня освіти
спеціальності 201 «Агрономія»

Науковий керівник: **БОЙКО Олег Георгійович**, канд. с.-г. наук, доцент кафедри
агробіотехнологій
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

ЗМІНА ГУСТОТИ РОСЛИН ГОРОХУ ЗАЛЕЖНО ВІД ВНЕСЕННЯ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ

У процесі росту і розвитку рослини накопичують біомасу, що є кількісним вираженням величини майбутнього врожаю. Відомо, що процес розвитку забезпечує якісні зміни рослини, формуючи нові органи і утворюючи базис розмноження виду у вигляді генеративних органів [1].

Підбір сортів, які в найповнішій мірі реалізують біологічний потенціал урожайності в конкретній природно кліматичній зоні, є одним із визначальних факторів успіху вирощування гороху. Чільне місце у формуванні урожайності гороху займають елементи технології вирощування культури, оскільки за їх допомогою створюються оптимальні умови для росту і розвитку рослин. Тому, розробка і впровадження сортової технології вирощування є основою сталого формування агробіоценозу горохового поля [2].

Взаємовідносини рослин в агробіоценозі визначаються не тільки видовим складом, а й просторовим розміщенням, яке регулюється нормами висіву та способами сівби культури. В кінцевому результаті ми отримуємо густоту рослин культури, необхідну для повноцінного її розвитку та формування врожаю. Зрідження посівів призводить до недостатнього використання родючості ґрунту і, як наслідок, недобору врожаю. Навпаки, загущення посіву викликає підвищену конкуренцію між рослинами за елементи живлення, погіршення фітосанітарного стану, формування неповноцінного фотосинтезуючого апарату, видовження

стебла рослин та інших негативних наслідків, що, в кінцевому результаті, теж різко зменшує урожайність [3].

У середньому у 2024 році, у фазі повних сходів ми отримали густоту рослин 116-120 шт/м² (табл. 1), яка неістотно різнилася за варіантами дослідів. Польова схожість на ділянках контрольного варіанту була у межах 90,0 % у сорту Світ та 91,5 % у Мадонна. На варіантах, де застосовували мінеральні добрива польова схожість була дещо вища, і становила відповідно по сортах 91,3 та 92,8%. На період дозрівання, внаслідок дії шкідливих об'єктів, окремих технологічних операцій, що передбачені технологією вирощування гороху і факторів, що були поставлені на вивчення, густина рослин гороху сорту Світ становила 106-107 шт/м², а у сорту Мадонна значення цього показника були дещо вищі – 109-111 шт/м².

Таблиця 1

Густина рослин гороху залежно від внесення мінеральних добрив, шт./м²
(у 2024 р.)

Сорт	Мінеральні добрива	Польова схожість, %	Фази росту і розвитку	
			повні сходи	дозрівання
Світ	Без добрив	90,0±0,68*	116,7±0,88*	106,7±0,33*
	N ₄₀ P ₇₀ K ₇₀	91,3±0,51*	118,3±0,67*	107,0±0,58*
Мадонна	Без добрив	91,5±1,03*	118,7±1,33*	109,3±0,33*
	N ₄₀ P ₇₀ K ₇₀	92,8±0,92*	120,3±1,20*	111,0±0,58*

Примітка: * – довірчий інтервал середньої арифметичної на 1%-му рівні значущості.

Таким чином, за результатами досліджень нами не відмічено істотного впливу на польову схожість та густоту рослин гороху дії організованих факторів.

Список використаних джерел:

1. Алабушев В.А. Нові елементи технології вирощування гороху. Земля і люди. 1993. № 9. С. 25-31.

2. Дворецька С.П., Камінський В.Ф. Вплив елементів технології вирощування на продуктивність гороху в північному Лісостепу. Землеробство. 2009. С. 75-80.

3. Дідур М.І. Формування показників індивідуальної продуктивності зерна сортами гороху різних морфотипів. Землеробство. – 2009. С. 80-88.

УДК 633.15

СТОПЧАК Вадим, аспірант 2 курсу спеціальності 201 «Агрономія»

ГОЛОД Володимир, студент спеціальності 201 «Агрономія»

ГРЕМА Сергій, студент спеціальності 201 «Агрономія»

Західноукраїнський національний університет

м. Тернопіль

ГІБРИДНИЙ СКЛАД НАСІННЯ КУКУРУДЗИ

В умовах війни, економіка України значною мірою залежить від експорту продукції. Однією із небагатьох галузей, які в такий складний час забезпечують надходження валютних коштів в бюджет країни. Ключову роль у цьому відіграє сільськогосподарське виробництво.

В структурі експорту агропромислової продукції найбільшу частку займає зерно кукурудзи. За даними Державної служби статистики України за розмірами за розмірами посівних площ вона мало поступається пшениці озимій, проте її урожайність перевищує показники озимої пшениці [1]. У зв'язку з цим для українських сільськогосподарських товаровиробників актуальним стоїть питання збільшення обсягів її виробництва.

Характерною особливістю кукурудзи є те, що завдяки наявності значної кількості гібридів її можна вирощувати в різних ґрунтово-кліматичних умовах України. За даними Державного реєстру сортів рослин придатних до поширення в Україні, станом на 4.11.2024 в нього включено 3693 гібриди різних груп стиглості [2].